

ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ROZPOČTU SFDI V ROCE 2015 A ROZPOČET NA ROK 2016

Ing. Zbyněk Hořelica
Státní fond dopravní infrastruktury

Ve svém příspěvku na 19. konferenci “Železniční dopravní cesta” bych se chtěl především zaměřit na oblasti finančních prostředků směřovaných do železniční infrastruktury, a to jak z hlediska čerpání prostředků v minulém roce 2015, tak i aktuálního rozpočtu na rok 2016.

Především bych rád zdůraznil, že čerpání finančních prostředků je vždy výsledkem spolupráce zejména investora na straně jedné a Státního fondu dopravní infrastruktury na straně druhé. Z tohoto pohledu musím velmi pozitivně hodnotit výsledky roku 2015. Rok 2015 byl fakticky posledním rokem minulého programového období pro čerpání prostředků z Operačního programu doprava, proto došlo ke kumulaci akcí a celkové objemy finančních prostředků i výsledky čerpání byly tím pádem velmi vysoké. Jinými slovy řečeno, veškeré naše společné úsilí bylo zaměřeno na dočerpání maxima disponibilních prostředků z tohoto programového období a výsledky toto jednoznačně potvrzují.

Státní fond dopravní infrastruktury měl pro rok 2015 schválený rozpočet ve výši 94,4 mld. Kč a tuto částku se podařilo vyčerpat v rekordní výši 91,5 mld. Kč, tedy cca na úrovni 97%. Z Operačního programu doprava bylo využito celkem 36 mld. Kč. Tyto výborné výsledky byly dosaženy i tím, že Ministerstvo dopravy ve spolupráci se Státním fondem dopravní infrastruktury reagovaly v průběhu roku 2015 na aktuální situaci úpravami operačního programu a především pak tím, že se značná část finančních prostředků přesunula ze silniční infrastruktury na železniční infrastrukturu, kde se podařilo nalézt vhodné projekty nad rámec původně předpokládaného balíku investičních činností. Za to bezesporu patří poděkování všem pracovníkům zejména Správy železniční dopravní cesty.

Tato skutečnost je viditelná především ze skutečnosti, že investorem, který v roce 2015 vyčerpal z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury nejvyšší částku, je Správa železniční dopravní cesty, které se podařilo realizovat čerpání finančních prostředků v celkové výši 50,2 mld. Kč. Finanční prostředky vyčerpané Ředitelstvím silnic a dálnic byly na úrovni 34,2 mld. Kč a do vodní infrastruktury bylo prostřednictvím Ředitelství vodních cest investováno 0,4 mld. Kč.

Z hlediska dalších výdajů je potřebné uvést, že prostřednictvím Krajů i Správ a údržby silnic bylo investováno do dopravní infrastruktury jednotlivých krajů více než 4,4 mld. Kč na opravy silnic II. a III. tříd.

Státní fond dopravní infrastruktury také poskytuje finanční zdroje na příspěvkové programy a další rozvojové investice, kde objem vyčerpaných prostředků v roce 2015 dosáhl úrovně 2,3 mld. Kč. Jednalo se především o oblast bezpečnosti, dále pak SFDI poskytoval příspěvky na budování cyklostezek a na podporu nových technologií. Další čerpání prostředků bylo směřováno do provozních obslužných aktivit spojených s financováním výroby a distribuce dálničních kuponů a pochopitelně i řada dalších menších investic spadá do této kategorie.

Pokud mám celkově shrnout výsledky čerpání prostředků v uplynulém roce, tak rok 2015 se stal z pohledu schváleného rozpočtu SFDI rekordně úspěšný, a to jak v čerpání evropských, tak i národních finančních zdrojů, a to za celou dobu existence Státního fondu dopravní infrastruktury. Přál bych si, abychom na tyto dosavadní výsledky navázali i v letošním roce, i když z pochopitelných důvodů celkové objemy disponibilních finančních prostředků nedosáhnou výše roku 2015.

Při přípravě rozpočtu na rok 2016 – nyní nebudu uvádět údaje týkající se střednědobého výhledu na období let 2017 a 2018 – dosáhly celkové výchozí požadavky investorů výše národních zdrojů 59,2 mld. Kč. Z toho požadavky Správy železniční dopravy cesty činily 23,5 mld. Kč a Ředitelství silnic a dálnic 33,7 mld. Kč.

Podrobnosti podává následující tabulka.

Členění výdajů dle objemově nejvýznamnějších příjemců pro rok 2016 [mil. Kč]					
Příjemce	Národní	OPD 2014-2020	CEF	Ostatní fondy EU	Celkem
ŘSD	29 285	8 670	0	3	37 958
SŽDC	20 270	4 815	430	0	25 515
ŘVC	517	0	366	0	883
Ostatní příjemci	1 230	63	2	0	1 295
Výdaje celkem	51 302	13 548	798	3	65 651

U akcí stěžejních příjemců, tedy Správy železniční dopravní cesty a Ředitelství silnic a dálnic, byly vyčleněny následující hlavní kategorie, které jsou podstatné z hlediska strategického pohledu. Jedná se o následující kategorie:

- položky oprav a údržby a provozní výdaje včetně mýta;
- doplatky probíhajících akcí - jedná se o akce, u kterých probíhá pouze dofinancování nebo o akce, u nichž se předpokládá v průběhu rozpočtového roku zprovoznění;
- ostatní programy (globální položky);
- akce v realizaci - jedná se o akce, u nichž v rozpočtovém roce pokračuje významná stavební činnost;
- příprava akcí;
- nově zahajované akce.

Pokud se zaměříme na analytický rozklad akcí u Správy železniční dopravní cesty pro rok 2016, hlavní kategorie a objemy podává následující tabulka:

Druh výdaje	2015 schválený rozpočet	2016 celkové výdaje	2017 celkové výdaje	2018 celkové výdaje
Celkem opravy, údržba a provozní výdaje	8 210	9 203	10 003	10 503
Ostatní programy (globální položky)	445	1 401	942	1 427
Doplatky probíhajících akcí Národní a OPD 2014-2020	10	0	0	0
Doplatky akcí OPD 2007-2013	0	4 986	25	1 067
Akce v realizaci	34 072	7 571	4 323	1 165
Akce nově zahajované		1 283	12 041	6 651
Příprava akcí	1 200	1 071	967	1 043
Celkem	43 937	25 515	28 301	21 856

Tak jako v minulých obdobích je nyní připraven tzv. Zásobník akcí, u kterých dojde po dokončení jejich přípravy k doplnění do rozpočtu v případě disponibilních zdrojů.

V letech 2014 až 2020 probíhá realizace Operačního programu doprava a dále uvedená tabulka poskytuje informace o celkových rámcích finančních prostředků dle Prioritních os a Specifických cílů, přičemž železniční infrastruktury se především týká Prioritní osa 1.

Prioritní osa (PO)	Specifický cíl (SC)	Podíl celkového příspěvku EU pro OPD dle fondu		Navrhovaná alokace v EUR (předložená EK k vyjednávání)
		EFRR	FS	
PO1 - Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu	1.1 - Zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití železniční dopravy	0%	51%	2 395 964 680€
	1.2 - Zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití vnitrozemské vodní dopravy v hlavní síti TEN-T			
	1.3 - Vytvoření podmínek pro větší využití multimodální dopravy			
	1.4 - Vytvoření podmínek pro zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy ve městech v elektrické trakci			
	1.5 - Vytvoření podmínek pro širší využití železniční a vodní dopravy prostřednictvím modernizace dopravního parku			

Dalším významným nástrojem je Nástroj pro propojení Evropy - Connecting Europe Facility, jehož podpora bude realizována na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1316/2013. Alokace tzv. kohezního CEF (národní obálky pro léta 2014-2016) pro ČR činí 1,1 mld. EUR a její čerpání se předpokládá z 90 % na projekty železniční infrastruktury.

Předpokládám, že podané informace v tomto mém příspěvku dávají rámcový přehled o tom, jak probíhalo financování výstavby dopravní infrastruktury v roce 2015 a jaké úkoly nás čekají v letošním roce. Nicméně je potřebné také uvést, že určitými komplikacemi v našem společném úsilí je především nestabilita příjmové stránky rozpočtu spočívající v každoročním vyjednávání dotace ze státního rozpočtu směrem k rozpočtu SFDI a pochopitelně také i složitá problematika procesu EIA, která může časově negativně ovlivňovat proces realizace naplánovaných stavebních činností.

I přes výše uvedené problémové okruhy jsem osobně přesvědčen, že vzájemná spolupráce mezi fondem a všemi investory je základním úhelným kamenem úspěšného čerpání finančních prostředků v roce 2016. Naším společným cílem je průběžné zlepšování dopravní infrastruktury u všech dopravních módů, především však na železniční a silniční infrastruktuře.